

KODEKS PRAWA KANONICZNEGO

(wyciąg)

TYTUŁ VI

OSOBY FIZYCZNE I PRAWNE

ROZDZIAŁ I

POZYCJA KANONICZNA OSÓB FIZYCZNYCH

Kan. 96

Przez chrzest człowiek zostaje wcielony do Kościoła Chrystusowego i staje się w nim osobą, z obowiązkami i prawami, które - zważywszy ich pozycję - są właściwe chrześcijanom, jeśli są we wspólnocie kościelnej i o ile nie przeszkadza sankcja nałożona zgodnie z przepisem prawa.

Kan. 97

§ 1. Osoba, która ukończyła osiemnaście lat, jest pełnoletnia; poniżej tego wieku małoletnia.

§ 2. Małoletni, przed ukończeniem siódmego roku życia, nazywa się dzieckiem i uważany jest za nie posiadającego używania rozumu. Po skończonym siódmym roku życia domniemywa się, że posiada używanie rozumu.

Kan. 98

§ 1. Osobie pełnoletniej przysługuje pełne wykonywanie jej uprawnień.

§ 2. W wykonywaniu swoich uprawnień osoba małoletnia podlega władzy rodziców lub opiekunów, z wyjątkiem tych spraw, w których małoletni na podstawie prawa Bożego lub kanonicznego są wyjęci spod ich władzy; co do ustanowienia opiekunów oraz ich władzy, należy zachować przepisy prawa cywilnego, chyba że w prawie kanonicznym co innego zastrzeżono albo biskup diecezjalny uznał w pewnych wypadkach, ze słusznej przyczyny, że należy zaradzić temu przez ustanowienie innego opiekuna.

Kan. 99

Ktokolwiek na stałe nie posiada używania rozumu, uznany jest za nieodpowiedzialnego i przyrównany dzieciom.

Kan. 100

Osobę nazywa się mieszkańcem w miejscu, gdzie posiada stałe zamieszkanie; przybyszem w miejscu, w którym ma zamieszkanie tymczasowe; podróżnym, jeśli znajduje się poza miejscem stałego lub tymczasowego zamieszkania, które nadal zatrzymuje; tułaczem, jeżeli nigdzie nie posiada stałego lub tymczasowego zamieszkania.

Kan. 101

§ 1. Miejscem pochodzenia dziecka, także neofity, jest to, w którym rodzice w chwili jego urodzenia posiadali stałe zamieszkanie albo - w jego braku - tymczasowe; lub matka, jeżeli rodzice nie mieli tego samego stałego lub tymczasowego zamieszkania.

§ 2. Jeżeli chodzi o dziecko tułaczy, to miejscem pochodzenia jest samo miejsce narodzenia; jeśli zaś o porzucone, to miejsce, w którym zostało znalezione.

Kan. 102

§ 1. Zamieszkanie stałe nabywa się takim przebywaniem na terytorium jakiejś parafii lub przynajmniej diecezji, które albo jest połączone z zamiarem pozostania tam na stałe, jeśli nic stamtąd nie odwoła, albo trwało przez pełnych pięć lat.

§ 2. Tymczasowe zamieszkanie nabywa się przez takie przebywanie na terenie jakiejś parafii lub przynajmniej diecezji, które albo jest połączone z zamiarem pozostania tam przynajmniej przez trzy miesiące, jeśli nic stamtąd nie odwoła, albo przedłużyło się rzeczywiście do trzech miesięcy.

§ 3. Stałe lub tymczasowe zamieszkanie na terenie parafii nazywa się parafialnym; na terenie diecezji - chociażby nie w parafii - diecezjalnym.

Kan. 103

Członkowie instytutów zakonnych i stowarzyszeń życia apostołskiego nabywają stałe zamieszkanie w miejscu, gdzie jest położony dom, do którego należą; tymczasowe zamieszkanie w domu, w którym przebywają zgodnie z przepisem kan. 102, § 2.

Kan. 104

Małżonkowie winni mieć wspólne stałe lub tymczasowe zamieszkanie. Z racji prawnej separacji albo innej słusznej przyczyny, każdy z nich może mieć własne stałe lub tymczasowe zamieszkanie.

Kan. 105

§ 1. Małoletni z konieczności posiada zamieszkanie stałe lub tymczasowe tego, którego władzy podlega. Po wyjściu z dzieciństwa, może nabyć również własne tymczasowe zamieszkanie, a uzyskawszy usamodzielnienie zgodnie z przepisami prawa cywilnego, także własne stałe zamieszkanie.

§ 2. Ktokolwiek z innego powodu niż małoletność oddany jest zgodnie z prawem pod czyjąś opiekę lub kuratelę posiada stałe lub tymczasowe zamieszkanie opiekuna lub kuratora.

Kan. 106

Stale lub tymczasowe zamieszkanie traci się przez odejście z miejsca połączone z zamiarem niepowrotu, z zachowaniem przepisu kan. 105.

Kan. 107

§ 1. Zarówno przez zamieszkanie stałe jak i tymczasowe, każdy uzyskuje własnego proboszcza oraz ordynariusza.

§ 2. Własnym proboszczem lub ordynariuszem tułacza jest proboszcz lub ordynariusz jego aktualnego pobytu.

§ 3. Proboszczem własnym tego, kto posiada tylko stałe lub tymczasowe zamieszkanie diecezjalne, jest proboszcz miejsca aktualnego pobytu.